

Тема:

Структурно-семантична
будова фразеологічного
значення

План

1. Теоретичні основи структури фразеологічного значення
 - А. Визначення терміна
 - Б. Семантика фразеологічних одиниць
 - В. Тлумачення фразеологічних значення
2. Номінація “тіло” в системі соматичної лексики
3. Структурно-семантичний аналіз фразеологічного значення з компонентом “тіло”.

Список використаної літератури

Абрамова А.Г. К вопросу о сопоставительном изучении фразеологических единиц с компонентами-соматизмами (на материале русского и чувашского языков)//Материалы региональной научной конференции «Актуальные вопросы филологии», Чебоксары, 2004. —с. 65.

Авксентьев Л.Г., Ужченко В.Д. Індивідуально-авторські видозміни у сфері фразеології // Українське мовознавство. – 1979. – № 18. – С. 55-60.

Авксентьев Л.Г. Сучасна українська мова. Фразеологія. – Харків: Вища школа, 1983. – 137 с.

Алефіренко М.Ф. Теоретичні питання фразеології. – Харків: Вища школа, 1987. – 133 с.

Антологія української поезії. Українська дожовтнева поезія. Твори поетів ХІХ-го століття. Т. І., – Київ, «Дніпро», 1984.

Баран Я.А. Основні питання загальної та німецької фразеології. – Львів: Вища шк., 1980.- 155с.

Баранник Д. Х. Народнорозмовний складник лексичної та фразеологічної систем національної мови / Д. Х. Баранник. – Мовознавство. – 2008. – № 4–5. – С. 18–31.

Білоноженко В.М., Гнатюк І.С. Функціонування та лексикографічна розробка українських фразеологізмів. – К.: Наук. думка, 1989. – 153 с.

Бровко М.М. Предмет естетики і мовознавство. – К., 1994. – 23с.

Булыгина Т.В., Шмелев А.Д. Языковая концептуализация мира (на материале русской грамматики). – М., 1997. – 148 с.

Бусел В.Т. Великий тлумачний словник сучасної української мови. – Київ, 2003.

Савченко Л. Концептуальна фразеосистема української мови в етнокультурологічному фрагменті родинних традицій / Любов Савченко. – Укр. мова. – 2007. – № 4. – С. 77–90;

Селіванова О. Нариси з української фразеології (психокогнітивний та етнокультурний аспекти): Монографія. – К. - Черкаси: Брама, 2004. – 369 с.

Тищенко К. Метатеорія мовознавства. – К.: Основа, 2000. – 349с.

Термін

- Фразеологія (гр. *phrasis* – “вираз, зворот”, *logos* – “слово, вчення”) – розділ мовознавства, який вивчає фразеологічний склад мови.
- Не існує єдиного тлумачення терміну
- “Оксфордський словник”
- “Вебстерський словник”

Семантика фразеологічних одиниць

Семантика (фрац. *semantique* – наука про зміст, грец. – який має значення, означає) – план змісту в мові, що складається із значення мовних одиниць різних рівнів і категорій.

Запровадив М. Бреаль.

Тлумачення фразеологічного значення

Це явище обумовлено специфічним відношенням до означуваних предметів чи явищ дійсності, характером внутрішньої образної мови, залежністю між лексичними компонентами ФО і повністю чи частково переосмисленим їх значенням.

Номінація “тіло” в системі соматичної лексики

Постійна увага до соматизмів

Термін “соматичний” введений Ф. Вакком

Тлумачення терміна “соматичний”

Структурно-семантичний аналіз фразеологічного значення з компонентом “тіло”

“Фразеологічний словник
східнословобожанських і степових
говірок Донбасу” Віктора та Дмитра
Ужченків

Цілісне позначення зовнішності з протиставленням за ознаками гарний (красивий) і негарний (поганий). “Очі на себе бере; як цвіт калини”. “Ні лиця ні росту; з чортом в очах”

Фразеологізми, що відбивають таку ознаку зовнішнього вигляду людини, як брудний (буряк з вуха росте; коло вуха золотуха й на три вершки лепу; як циганська нога)

Фразеологізми, які
характеризують товсту, ситую
людину (як бомба; у двері не
пролізе; мішок кісток і тонна
жиру)

Ряд фразеологічних характеристик
худої, виснаженої людини (хоч у
бедро тягни; за вітром ходити; самі
вуха стирчать)

Фразеологізми, які
характеризують надто високу
людину (за три кілометри
видно; спина, спина і ноги;
зачіпає хмари)

Характеристика невисокої людини
(дихати в груди; їжаку по вуха;
коню по коліна)

Дякую за увагу

